

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
НАПНУ Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Національний університет
«Львівська політехніка»
Інститут права, психології та інноваційної освіти,
кафедра педагогіки та інноваційної освіти
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Черкаський національний університет ім.Б.Хмельницького**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

4 листопада 2022 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі : збірник тез доповідей V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 4 листопада 2022 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.І.Бондар (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : МДУ, 2022. – 319 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол №9 від «21» листопада 2022 р.)**

Рецензенти:

Фізеші О.Й. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Атрощенко Т.О. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

У збірнику вміщено тези доповідей V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Бондар Т.І. – д. пед. наук, професор, завідувач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Добош Олена Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Фенцик Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Швардак Маріанна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

ЗМІСТ
РОЗДІЛ 1

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

<i>Михайло Барко</i>	11
РОЗВИТОК САМОСТІЙНОСТІ УЧНІВ У ДРУГОМУ КЛАСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
<i>Наталія Башавець, Ірина Баранова</i>	14
ВПРОВАДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	
<i>Любов Біган, Маріанна Горват</i>	18
АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ІДЕЙ ТОЛЕРАНТНОСТІ В ДИСКУРСІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	
<i>Любомир Брижак</i>	23
ЗМІСТ ТЕРМІНОПОНЯТТЯ «НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ»	
<i>Мирослава Газдик</i>	26
ЗНАЧИМІСТЬ ПРАКТИЧНО-ДІЯЛЬНІСНОГО КОМПОНЕНТА У СФОРМОВАНOSTІ ГОТОВНОСТІ ДО МАЙБУТНІХ ОПЕРАТОРІВ З ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ ТА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Любов Дольнікова</i>	31
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТРАКТУВАННЯ ВІДМІННОСТЕЙ ПРОЦЕСІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ТА ОПАНУВАННЯ ВМІНЬ	
<i>Федір Загура, Наталія Мукан</i>	34
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ НАУКОВО- ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ: ДОСВІД НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»	
<i>Людмила Керенович, Марія Кузьма-Качур,</i>	37
СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА СПОСТЕРЕЖЛИВІСТЬ ЯК ПЕДАГОГІЧНІ КАТЕГОРІЇ	
<i>Мирослава Кохан, Марія Кузьма-Качур,</i>	40
САМОКОНТРОЛЬ ТА ЕТАПИ ЙОГО ФОРМУВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
<i>Крістіан Луца</i>	42
РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
<i>Аліна Мотря, Наталія Лалак</i>	45
ФОРМУВАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ	
<i>Діана Синичка, Маріанна Горват</i>	50
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	
<i>Іванна Скоблей, Марія Кузьма-Качур</i>	55
ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ: СУТНІСНА	

ХАРАКТЕРИСТИКА

РОЗДІЛ 2 НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ

<i>Олена Бобирєва</i>	58
МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ У ФОРМУВАННІ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ	
<i>Тімеа Гонак, Марія Кузьма-Качур</i>	62
МІЖПРЕДМЕТНА ІНТЕГРАЦІЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	
<i>Наталка Лібак</i>	64
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
<i>Катерина Мовчан, Ніколетта-Єлізавета Будяненко</i>	67
БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА	
<i>Діана Олексій, Любов Фенчак</i>	69
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	
<i>Володимир Орбан</i>	72
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЦИФРОВИХ СИСТЕМ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ	
<i>Ганна Побірченк, Олександра Побірченко</i>	77
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЄКТІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ З МАТЕМАТИКИ В ОБ'ЄДНАНИХ АРАБСЬКИХ ЕМІРАТАХ	
<i>Марія Фенчак, Любов Фенчак</i>	79
ОНЛАЙН – ПАРТНЕРСТВО З БАТЬКАМИ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЯК ВИМОГА СУЧАСНОСТІ	
<i>Артем Чуйков, Тетяна Курінна</i>	83
ВІРТУАЛЬНА ДОШКА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	
<i>Юліанна Юхта</i>	88
НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ	
<i>Михайло Яцура</i>	91
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА	

РОЗДІЛ 3
ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ
СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ

<i>Сергій Пішун</i>	95
АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК ВЕКТОР У РЕАЛІЗАЦІЇ	
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	

РОЗДІЛ 4

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ КОМПЕТЕНТНІСНОГО
ПІДХОДУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

<i>Тетяна Атрощенко, Оксана Попович</i>	97
ХАРАКТЕРИСТИКА ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК	
ІНДИКАТОРА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ	
ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>Олена Добош</i>	101
ДИСЦИПЛІНА «МЕТОДИЧНА РОБОТА В ЗАКЛАДАХ	
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ» В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ	
ФАХІВЦІВ ЗДО	
<i>Галина Гудачок</i>	104
ФОРМУВАННЯ ПРОГНОСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
<i>Наталія Ільканич, Мирослава Томашевська</i>	106
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ	
ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>Вікторія Качмар, Надія Брижак</i>	109
ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
<i>Антоніна Микуліна</i>	112
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО САМОСТІЙНОЮ	
РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ	
<i>Андрея Молнар-Чатлош</i>	117
ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ	
У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УГОРЩИНИ	
<i>Ілона Фегер, Мирослава Томашевська</i>	120
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	
МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У ЗАКЛАДАХ ВИШОЇ ОСВІТИ	
<i>Оксана Фенцик</i>	125
АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ	
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	
<i>Оксана Фенцик, Зореслава Станинець</i>	128
ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО	
ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ГАЛУЗІ	

У ПОЧАТКОВІ ШКОЛІ: УКРАЇНСЬКА

<i>Сергій Юшин</i>	132
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКА ЯК ПЕРЕДУМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ЙОГО КАР'ЄРНИХ ПРАГНЕНЬ	
РОЗДІЛ 5	
ДИДАКТИКО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД КОМПЕТЕНТНІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	
<i>Доменіка Кирлик</i>	137
ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	
<i>Катерина Резнікова</i>	139
ЛІТЕРАТУРНА САМООСВІТА: ЧИТАННЯ ЯК ВИХОВАННЯ ДУХОВНОСТІ СУЧАСНОЇ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА БАЗОВОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ	
<i>Людмила Ющик</i>	142
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	
РОЗДІЛ 6	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	
<i>Христина Барна</i>	146
ВИКОРИСТАННЯ АРТИКУЛЯЦІЙНОЇ ГІМНАСТИКИ У ПОДОЛАННІ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ	
<i>Клавдія Джеджер, Оксана Грищенко</i>	149
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ	
<i>Вікторія Іванова, Вікторія Деяк</i>	153
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО РОЗУМІННЯ ТА ТЛУМАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ	
<i>Вікторія Іванова, Тетяна Муха</i>	156
ФОРМУВАННЯ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК СОЦІАЛЬНО- ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	
<i>Оксана Кас'яненко, Вікторія Данчо, Юлія Ладжун</i>	161
ВИХОВАННЯ ЗВУКОВОЇ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ЯК ПРОБЛЕМА ДОШКІЛЬНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ	
<i>Оксана Кас'яненко, Єлена Одошевська</i>	165
ФОРМУВАННЯ У СУСПІЛЬСТВА ТОЛЕРАНТНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ОСІБ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ	

ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Оксана Кас'яненко, Жужанна Товт</i>	168
РОЗВИТОК ЗВУКОВОЇ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ЗАСОБАМИ ПОЕТИЧНОГО СЛОВА	
<i>Антоніна Микуліна, Даша Паренко</i>	172
ВПЛИВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА НА ОБРАЗОТВОРЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ ДОШКІЛЬНИКІВ	
<i>Антоніна Микуліна, Мар'яна Шуберт</i>	176
МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ВИТИНАНКОЮ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Катерина Михайлова, Надія Волошин</i>	180
МОНІТОРИНГ СФОРМОВАНOSTI ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ	
<i>Вікторія Пеняк, Наталія Лалак</i>	184
ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ АРТ-ТЕРАПІЇ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Олена Пинзеник</i>	189
ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Надія Русин, Анна Штраус</i>	195
ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ МОРАЛЬНИХ ВІДНОСИН У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Надія Русин, Наталія Сігеті</i>	201
МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ДОЗВІЛЛЯ З РОДИНАМИ ДОШКІЛЬНИКІВ	
<i>Надія Русин, Яна Арделан</i>	204
ІНТЕРАКТИВНІ ІГРИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УЯВЛЕНЬ	
<i>Черепаня Наталія, Вінер Мирослава</i>	207
ВИКОРИСТАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ІГОР У РОЗВИТКУ ДОПИТЛИВОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Наталія Черепаня, Світлана Власюк</i>	211
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ УМОВИ ОПТИМІЗАЦІЇ АДАПТАЦІЇ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЗДО	
<i>Наталія Черепаня, Бобрушкко Наталія</i>	216
АПЛІКАЦІЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ДРІБНОЇ МОТОРИКИ РУК ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
РОЗДІЛ 7	
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ	
<i>Тетяна Гичка, Маріанна Швардак</i>	220
АЛГОРИТМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	
<i>Яна Далекорій, Маріанна Швардак</i>	222
ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО	

УДК 373.2.09:613.954

Наталія Черепаня

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти
Мукачівський державний університет

Світлана Власюк

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Мукачівський державний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ УМОВИ ОПТИМІЗАЦІЇ АДАПТАЦІЇ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЗДО

Основною цінністю оновленого стандарту дошкільної освіти стала його орієнтація на психолого-педагогічний супровід дитини у процесі соціалізації та індивідуалізації дошкільнят. Однією з базових цінностей БКДО є підтримання та зміцнення всіх компонентів здоров'я кожного малюка: фізичного, нервово-психічного та соціально-психологічного. Це завдання в умовах сучасного ЗДО є пріоритетним, особливо в адаптаційний період, коли дитина перебуває в стані психічної та емоційної напруги. Базова цінність – здоров'я перетворюється на виховне завдання, яке передбачає створення в стінах дитячого садка для дітей, які вступають до нього, особливої атмосфери, заснованої на створенні комфортних умов для кожного малюка.

Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволив окреслити й проаналізувати організаційно-методичні умови оптимізації адаптації та оздоровлення дитини в умовах закладу дошкільної освіти, а саме:

- ґрунтовна та всебічна підготовка дітей до ЗДО;
- врахування структури організації адаптаційного періоду дітей дошкільного віку;
- використання ігрового дидактичного ресурсу в забезпеченні адаптації дітей дошкільного віку до умов закладу дошкільної освіти.
- оптимізація оздоровчої діяльності для дітей дошкільного віку в період адаптації до ЗДО.

Проаналізуємо їх більш детально.

Грунтова та всебічна підготовка дитини до вступу в освітній заклад як умова її успішної адаптації до ЗДО.

Науковці визначають підготовку дітей до ЗДО, як цілеспрямовану систему заходів, спрямованих на формування показників фізичного, мотиваційного, інтелектуально-пізнавального, особистісного розвитку дитини, що забезпечать її успішну адаптацію до освітнього закладу [4, с. 52]. Така підготовка дитини до закладу освіти – одне з найважливіших завдань навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, результативність якого залежить у першу чергу від батьків дитини. За визначенням Н. Пихтіної підготовка дитини до вступу в заклад дошкільної освіти включає: позитивне налаштування та поінформованість дитини; забезпечення фізіологічного комфорту дитини; виховання її самостійності; формування комунікативних навичок дитини; розширення її кола спілкування [4, с.45].

Відомо, що результатом підготовки дитини до відвідування закладу дошкільної освіти є готовність дитини раннього віку до ЗДО. За визначенням науковців, *готовність* – це перша фундаментальна умова успішного виконання будь-якої діяльності. Більшість вітчизняних психологів трактують готовність як особливий або короткочасний психологічний стан [4, с. 52]..

Психологи виділяють такі основні компоненти стану готовності: інтелектуальний, емоційний, руховий. Базовим є емоційний компонент. Інтелектуальний компонент готовності виражається у мірі усвідомленості наступної діяльності, зосередженості на ній. Руховий компонент стану готовності, проявляється в характері відтворюючих рухів, їх швидкості, чіткості, точності. Достатня розвиненість і вираженість цих компонентів і їх цілісність – це показник високого рівня готовності дитини до діяльності. Недостатня розвиненість і вираженість їх свідчить про неготовність, незавершеність формування готовності, про її середній або низький рівень [2, С. 11.].

Проблемою готовності дошкільників до ЗДО займалися науковці та практики Ж.Маценко, Т.Гурковська, Л.Стреж та інші. Ж.Маценко вважає, що готовність дитини до вступу до ЗДО – це складне особистісне утворення, яке має свою структуру: *фізіологічну, соціальну та психологічну* готовність і є фундаментальною умовою успішного пристосування дитини до закладу дошкільної освіти [3].

Тож, *готовність дитини до вступу до ЗДО* – демонструє рівень досягнення певної стадії її розвитку – фізичного, розумового й соціального та є важливою умовою успішної адаптації дитини до закладу суспільного виховання і є превентивною основою для попередження негативних проявів у поведінці дітей, що активізуються та виникають саме в адаптаційний період.

Врахування структури організації адаптаційного періоду дітей дошкільного віку.

Науковці вважають, що метою організації процесу адаптації дитини до ЗДО є встановлення співпраці освітнього закладу і сім'ї з питань виховання дітей дошкільного віку, забезпечення їх соціалізації в адаптаційний період. Завданнями реалізації адаптаційного періоду визнані: підготовка дітей до відвідування ЗДО; створення сприятливих умов для адаптації дітей; розв'язання проблем адаптаційного періоду; підвищення рівня педагогічних знань батьків; надання психолого-педагогічної допомоги батькам дітей.

Використання ігрового дидактичного ресурсу в забезпеченні адаптації та оздоровлення дітей дошкільного віку.

Л. Виготський вважав гру школою соціального розвитку дитини джерелом її психічного розвитку та зоною найближчого розвитку, оскільки вона є способом активного засвоєння дитиною людської культури, системи соціально вироблених знаків (мова, форми спілкування тощо) [1].

Учені розглядають гру і як засіб самореалізації дитини, що дає їй можливість апробувати себе в різних ролях, ситуаціях та значно полегшує процес прийняття соціальних норм у реальному житті. Тому вибір гри, як

засобу оптимізації процесу адаптації зумовлюється кількома *чинниками*, а саме:

- *по-перше*, вона є провідним видом діяльності в дошкільному дитинстві (О.Леонт'єв);

- *по-друге* – способом включення дитини в соціальні відносини (Л.Виготський, Д. Ельконін);

- *по-третє* – ефективним розвивальним середовищем (С. Рубінштейн, О.Усова).

Сучасні психолого-педагогічні дослідження гри характеризуються зближенням поглядів на неї як на провідний вид діяльності дошкільників, аналізом її виховних можливостей і засобів їх актуалізації. Цей напрям наближений до сучасних концепцій дошкільного виховання, що розглядають гру як джерело формування особистості. Вітчизняні дослідники виявляють зацікавленість не так феноменом гри, як сутністю, структурою, динамікою стосунків, що в ній складаються (Л. Артемова, А. Богуш, Г. Григоренко, Н. Кудикіна, Т. Поніманська та ін.).

Оптимізація оздоровчої діяльності для дітей дошкільного віку в період адаптації до ЗДО.

Найважливіший вплив на зміцнення здоров'я надає організація умов для фізичної рекреації в групах: наявність спортивно-фізкультурного інвентарю, організація «стежки здоров'я», умов для проведення остеопатичної та адаптаційної гімнастики.

На наш погляд, організація здоров'язберігаючих і здоров'яформуючих умов (розвиваючого та формуючого середовища) може безпосередньо впливати на формування та зміцнення здоров'я дошкільнят, як елемент оздоровчої діяльності, вирішуючи наступні завдання:

- надання умов, розроблених відповідно до особистісного та індивідуального підходу до розвитку та виховання дитини.

- зменшення рівня недовіри батьків до ЗДО; можливість реалізувати

систему оздоровчої та освітньої діяльності у повному обсязі;

- вплив гігієнічними та екологічними факторами на індивідуальну якість здоров'я.

Побудова розвиваючого середовища в закладі дошкільної освіти повинна бути організована відповідно до наступних принципів:

- відповідність освітнім цілям та реалізації державного стандарту дошкільної освіти;
- варіативність і багатопрофільність;
- принцип дистанції, позиції при взаємодії;
- принцип активності, самостійності, творчості;
- принцип стабільності-динамічності;
- принцип комплексування та гнучкого зонування;
- принцип емоціогенності та індивідуальної комфортності;
- принцип відкритості-закритості;
- принцип обліку статевих та вікових відмінностей.

У комплексі це принципи, що ґрунтуються на базових вікових потребах та можливостях дитини, побудовані з урахуванням можливостей подолання, корекції та подальшого розвитку. Не менш важливим в організації умов можна вважати створення позитивного соціально-психологічного клімату в ЗДО, що сприяє адаптації дітей у нових для них соціальних умовах. Найбільш повно цьому відповідає реалізація у ЗДО особистісно-орієнтованої моделі розвитку та виховання дитини.

Список використаних джерел

1. Выготский. Л.С. Игра и ее роль в психическом развитии ребенка // Вопросы психологии. – 1966. – № 6. – С.62-77.
2. Куркіна І. Хочу йду, а не хочу... також іду. Адаптація до дитячого садка, або Мистецтво зустрічі бажаних чи небажаних гостей / І. Куркіна // Дошкілля. – 2007. - №3. – С. 10-13..
3. Маценко Ж. Незабаром у дитячий садок: особливості психолого-педагогічного підходу до дітей, що вступають до дошкільного закладу / Ж. Маценко // Психолог. – 2003. - №17.
4. Пихтіна Н. П. Організаційно-педагогічні умови адаптації дошкільників до ДНЗ : навч. посіб. / Н. П. Пихтіна. – Ніжин : Вид-во НДПІ імені Миколи Гоголя, 2012. – 338 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>